

KAREL CUBECA

OHNIVÁ STOPA

Copyright © PaedDr. Karel Kostka, MBA, Ph.D., 2023

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © PaedDr. Karel Kostka, MBA, Ph.D., 2023

Redakční úprava Lukáš Foldyna

Grafická úprava obálky Emil Křížka

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2023

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7633-939-2

**Knihy Karla Kostky-Cubecy
vydané v nakladatelství Alpress**

Sága rodu Irvingů

(Romány z Jihoafrické republiky a Austrálie
o zlatokopecké rodině)

Prokletí zlatokopů (2005)

Zlato Afriky (2006)

Zlatá skrýš (2007)

Tajemství skrytého kláštera (2008)

Poselství v dlani (2011)

Písky času (2013)

A Bůh mlčel... (2009)

(Samostatný válečný román
z 1. světové války v Německé východní Africe)

Ve spárech osudu (2010)

(Životopisný román
o Sebastianu Leopoldovi Richardu von Kaunitz)

Pravá tvář anděla (2012)

(Dobrodružný román z námořní plavby
k Ostrovům koření z konce 16. st.)

Kdo probudí hvězdy (2014)

(Historický román z Východní Austrálie
v období 1500 let před naším letopočtem)

Kawa 9 (2015)

(Emotivní příběh o tom,
jak se křovák Kawa 9 dostal z pralesa až do Prahy
a ovlivnil při tom dějiny Evropy a světa)

Kdo jsme?

Obecná teorie vědomí, času, prostoru a bytí (2015)

(Psané přednášky o podstatě existence
a zamyšlení nad podstatou vědomí, světa a života)

Faraonův následník (2016)

(Historický román ze starověkého Egypta)

Faraonův soud (2017)

(Historický román ze starověkého Egypta)

Ve stínu faraona (2018)

(Historický román ze starověkého Egypta)

Vyměřený čas (2019)

(Román o první matce lidského rodu na planetě Zemi)

„WHO ARE WE?“ (2021)

(Anglická verze úspěšné autorovy knihy
o podstatě vědomí, světa a života)

Muž, který nevrhá stín (2021)

(První díl románu o africké dívce, která byla v 18. století
odvlečena do otroctví)

Muž, který našel svůj stín (2021)

(Druhý díl románu o otrokáři a africké princezně,
která v 18. století upadla do otroctví)

Ohnivá stopa (2022)

(Detektivní román o policejním pátrání
po strůjci požárů ve Francii)

*Volně inspirováno
příběhem Margit Vímolové,
rakouské Němky označované po první světové válce
„česká Mata Hari“.
(Na přelomu devatenáctého a dvacátého století
žila nedaleko Plzně.)*

*V textu jsou použity autentické zápisy
z žákovského památníčku z počátku 20. století.*

POSTAVY ROMÁNU

Alan Dumas (62 let)

psychiatr, exmilenec Evy Hájkové

Julie Blanc (30 let)

policejní praktikantka, spolupracovnice Alana Dumase

Eva Hájková (32 let)

chovankyně ústavu pro duševně choré

Caroline Bettencourt (34 let)

chovankyně ústavu pro duševně choré

Gerard Dubois (49 let)

policejní komisař

Thomas Chevalier (13 let)

sirotek vychovávaný náhradní rodinou

Gerard Uve Iber (44 let)

záhadný muž, bývalý člen elitních armádních jednotek

Blížil se konec října roku 1927. Pofukovalo a po teplém podzimu se začínalo ochlazovat, zejména rána přinášela velmi studené severozápadní proudění, které ve spojení s rosou navozovalo pocit rychle nastupující zimy.

Francie se ještě pořád, téměř deset let od jejího ukončení, vzpomínala z první světové války, neboť rány v krajině, v městech i v lidských duších byly stále velice hluboké. A nejenom tam, ale ve společnosti vůbec.

V mysli mnohých lidí stále přetrvávalo zděšení a jejich srdce svírala úzkost.

Ne strach, strach je jen dočasnou reakcí těla na časově omezený problém, ale skutečná trvalá úzkost pramenící z nedefinovatelného, stálého a neodbytného pocitu ohrožení.

Vždyť tolik rodin přišlo o své blízké, zejména mladé muže, kteří po statisících našli svoji smrt v bahně zákopů.

Na deprimující neštěstí nešlo zapomenout, protože každý ze zabitých nebožáků byl synem, manželem či otcem nebo strýcem...

Bylo úplně jedno, zda se příčinou smrti stala nepřátelská kulka, šrapnel, či nakažlivé onemocnění od tyfu způsobeného bakterií *Salmonella typhi* až po španělskou chřipku, která probíhala přibližně 2 roky a v letech 1918–1920 ji šířil v populaci virus chřipky A subtyp H1N1. Smrt je vždycky smrt.

Cokoliv kdo na svých blízkých miloval a čemu se obdivoval, rázem zmizelo do věčnosti. Už nikdy se nemohlo navrátit zpět. Zůstaly jen šedivé fotografie z dětství, a mnohdy ani ty ne.

Jak křehký byl válečný život, kdy člověk netušil, z které strany a jakými cestami si smrt vybere i jeho samého!

Válka na bojištích byla dávno ukončena, v duších lidí však jako parazit ještě léta hlodala dál.

Frustrační tolerance, projevující se mírou schopnosti odolávat stresovým situacím, byla tak nízká, že mnozí lidé reagovali na sebemenší podněty z okolí neadekvátně, mnohdy agresivně a nepředvídatelně.

Jako by jim šlo pořád každou vteřinu, stejně jako za války, o život.

Ústavy pro duševně choré praskaly ve švech, i deset chovanců se tísnilo v pokojích určených původně pro pět, protože žádné další volné prostory prostě nebyly k dispozici.

U pacientů se neprojevovaly jen rozmanité psychózy a psychické poruchy, ale vedle nich se vynořovaly spousty přidružených problémů, pacienti například co chvíli ztráceli smysl pro rovnováhu, a i v tak malém a přehuštěném prostoru ústavů, uzavřených před okolním světem, ztráceli orientaci.

Blázince, jak se ústavům lidově říkalo, přibývaly, dokonce i některá vojskem opuštěná kasárna se na ně provizorně přestavovala, stejně však ústavy nebyly schopny kapacitně stačit strmě rostoucí poptávce.

Duševní zdraví bylo vzácným jevem, stigma války pořád v lidech doutnalo jako neuhasitelné žhavé uhlíky po velkém táboráku.

Drtivou většinu osazenstva ústavů pro duševně choré představovali bývalí vojáci, u nichž zážitky ze zákopů trvale poškodily vnímání i myšlení, a to i s řadou přidružených potíží. Třeba jejich chronocepce, tedy smysl pro vnímání času, byla zcela rozvrácena a uváděla jejich vnitřní stavy a prožívání do trvalého napětí a zmatku.

Pacienti ztráceli pojem o času, obtížně usínali a nedokázali tvrdě spát, ve snech stále bojovali a umírali, v noci se co chvíli budili, podléhali běsům a nekontrolovanému třesu.

K tomu se u mnohých přidávaly i poruchy termocepce – smyslu pro vnímání teploty. Nepřetržitě jim byla buď zima, nebo horko.

Často tak docházelo ke rvačkám, kdy se chovanci jako o život prali kvůli zdánlivé maličkosti – zda okno pokoje otevřít, nebo zavřít.

Ale bylo by pošetilé myslet si, že osazenstvo ústavů pro choromyslné tvořili pouze muži.

V ústavech byla obdobně přeplněná oddělení pro ženy, které, a to je pozoruhodné, byly stejně jako jejich mužští kolegové postiženy válkou – zhusta šlo o ženy, které byly vojáky obou stran znásilněny, mnohdy opakovaně, když se přes jejich domovy přehnala fronta.

A pak rodily děti svých trýznitelů. Často takovou situaci neunesly nejenom ony samy, ale celé jejich rodiny.

Mírová smlouva s Německem, podepsaná ve Versailles dne 28. června 1919, ustanovující, že „... dobou, kdy tato smlouva nabude působnosti, skončí se stav válečný...“, sice už v preambuli konstatovala, že válka je u konce, jenomže nemohla zamezit jejímu pokračování v hlavách lidí, především těch, kteří skončili v péči psychiatrů a psychologů.

Ti lidé zůstali pořád ve válce, jen o tom nevěděli. Jejich mysl se neuměla zbavit minulosti a stále dokola ji prožívala.

Neuměla se odpoutat od strašlivých válečných prožitků, nedokázala se napojit na novou mírovou realitu, ale v centrálním nervovém systému postižených lidí se rodily stále nové a nové klamné smyslové vjemy a formou halucinací hroutily vnitřní světy postižených.

Navenek zdravým lidem se tak postupně rozvracelo vnitřní mentální a emocionální prostředí do té míry, že přestávali být soběstační a nedokázali se o sebe postarat.

Dostávali se proto až na samý okraj společnosti a ztráceli schopnost rozumět světu, který je obklopoval.

Ačkoli venku bývalo některé roky na konci října ještě příjemné babí léto a dalo se chodit dokonce i v šortkách, letos tomu bylo jinak.

Psychiatr doktor Alan Dumas seděl ve své pracovně a pozoroval, jak se za oknem mezi kapkami deště snášejí lehounké vločky sněhu. Tento rok tomu bylo poprvé, obvykle se objevovaly až v průběhu listopadu, někdy až v prosinci.

Nepadaly přímo dolů, ale po nepředvídatelných drahách kroužily do všech směrů, na poslední chvíli se vzájemně vyhýbaly, a přitom setrvale mířily k zemi, aniž by se srážely.

Jako by měly nějaký skrytý smysl pro orientaci v prostoru, jako by se za žádných okolností nesměly spojovat, jen se povinně míjet.

Hned po dopadu roztávaly, proto trávník na zahradě ústavu pro choromyslné, pečlivě sestříhávaný každou neděli, zůstával zelený, jen tu a tam narušený ve své jednodušnosti pestrobarevným podzimním listím opadaným z okolních stromů.

Každá krása má své stinné stránky a nikdy není nic výhradně krásné, jako není nikdy nic výhradně odpuzivé. Vždyť i své blízké kolikrát milujeme víc pro jejich nedokonalosti než pro jejich přednosti...

Nestihl domyslet, protože se ozvalo klepání na dveře.

„Vstupte!“ pronesl nebývale silným a vyrovnaným hlasem.

Ačkoli se cítil v posledních měsících vyčerpaný a unavený, nechtěl dát nic najevo.

Navenek potřeboval působit zdravě a rozhodně, především proto, aby jej ostatní respektovali a poslouchali, a to jak pacienti, tak i personál ústavu.

Jen co se dveře otevřely a dovnitř strčilo hlavu mladé děvče, musel se pousmát.

Jak jen byla mladá, krásná, půvabná a žádoucí.

A plná touhy poznávat svět.

Měl u ní dobré jméno a to mu dělalo dobře. Stejně jako fakt, že i když už měl hlavu šedivou, dokázal tuto smyslnou slečnu už po čtrnácti dnech svést.

Alan byl muž pevných zásad, jen v jednom se nedokázal už od počátku své dospělosti ovládat.

„Můj jediný morální poklesek, kterého se opakovaně dopouštím, je smilstvo,“ přiznával při pravidelných nedělních zpovědích v kostele, „fakt nevím, jak tomu zabránit. Děje se to samo, navzdory mé vůli. Nemám tušení, co na mně ženy vidí, že se mne tak rády dotýkají a ještě raději se mi oddávají.“ Zpovědník, ctihodný otec Fouquet, často lapal po dechu, než si vyslechl pravidelná doktorova přiznání, a pak vedl dlouhou řeč o tom, co Bůh považuje za hřích a neřest.

Zdůrazňoval, že zákaz smilstva je uveden jako důležitá součást desatera Božích přikázání proto, že smilstvo přináší společenský rozvrat. Boží přikázání se musí dodržovat, pozvedával varovně prst, aby mezi lidmi panoval pokoj a fungoval řád.

Prostě, Boží přikázání je víc než lidský zákon!

Ale nakonec ctihodný otec vždy poskytl doktoru Dumasovi rozhrěšení.

Co jiného mohl dělat, když se hříšník spontánně a bez nátlaku vyznával ze svých hříchů a žádal upřímně o odpuštění?

„Je to opravdu naposled,“ sliboval ctihodnému otci už skoro třicet let, úplně stejně, jako to sliboval předcházejících dvacet let ctihodnému otci Trouessartovi.

Nebyl věřícím v pravém smyslu slova, do kostela chodil spíše pro jistotu, ale říkal si, co kdyby přece jenom nějaká vyšší síla a moc existovala a člověk se po smrti dostal před Boží soud. Je lepší tam stát očištěný než hříšný bez odpuštění.

V té souvislosti bylo pozoruhodné, že nad svojí kancelář, ambulanci, vyšetřovnou a ordinací, to vše v jednom, měl vždy pověšenou tabulku s nápisem: NEMĚJ STRACH Z LIDÍ, BOJ SE BOHA (JEŽÍŠ).

Tabulku našel kdysi pod střešou mezi haraburdím, vzal si ji a pečlivě očistil.

Byla údajně po dědovi, který pracoval jako kostelník a správce fary, a jen jediného člověka se bál více než Boha – své vlastní ženy.

Tabulka vyjadřovala relativitu času a symbolicky spojovala dědův časoprostor s tím Alanovým.

Alan Dumas smilstvo odsuzoval, protože vedlo ke konfliktům a k rozpadům rodin, a vždy před ním své pacienty varoval.

Dokázal při terapiích dlouze hovořit o tom, že pohlavní aktivita mezi svobodnými partnery, případně zadanými partnery z různých manželských svazků, je vedle pýchy, lakomství, hněvu, nestřídmosti, závisti a zahálčivosti tím nejhorším, čeho se člověk může dopouštět.

Jenomže sám se řídil jinými pravidly, jak se říká, z kozla se stal zahradníkem.

Skoro padesát let tak bojoval se svojí závislostí na dívkách a ženách a dávno před ní rezignoval. Nedokázal si pomoci, přestože závislosti a vůbec nejruznější poruchy osobnosti u svých pacientů celou svou profesní kariéru léčil, a to velmi úspěšně.

Bylo mu jedno, jestli jsou ženy a dívky svobodné, vdané, či ovdovělé. Jak uviděl přitažlivé stvoření ženského pohlaví, jako by se ho zmocnil démon, musel mít ženu co nejdříve ve svém náručí, musel cítit její intimní vůni a poslouchat její hlas zjemnělý či zhrublý milováním a láskou, musel slyšet její roztoužené sténání a užít si chvílky, kdy ji dovedl k vrcholu rozkoše.

A když vrcholu rozkoše dosahoval on sám, měl pokaždé pocit, že celý vesmír patří jen jemu, že on sám je celým vesmírem, a niterně znovu a znovu toužil po opakovaných slas-tech vycházejících z tělesných procesů, které se jako divoká řeka přelévaly do jeho centrálního nervového systému a navozovaly u něho stav dokonalé blaženosti.

Milování se stalo neodolatelným opiátem jeho duše, kterého se nedokázal vzdát.

Nešlo o obyčejný chtíč, který cloumá každým mužem, šlo o víc. O samou podstatu jeho pohledu na svět. O nejpodstatnější prvek vnímání existence.

Jedno pravidlo se však po celý život snažil důsledně dodržovat. Nikdy se jeho milenkou nesměla stát pacientka nebo klientka, třeba sebezpytější a sebekrásnější.

Po celý život – jak jen mu ta slova zněla falešně!

Důsledný ve svém předsevzetí totiž nikdy nebyl.

Zhruba před deseti lety, bylo mu něco přes padesát, neodolal snad nejkrásnější ženě svého života.

Jmenovala se Eva Hájková a pocházela z rakousko-uherské monarchie, teď po válce vlastně už jen z jednoho jejího střeptu, který se po vyhnání Habsburků krčil v bývalých severních teritoriích mocnářství a jmenoval se Československo.

Jeden z utatých údů zmrzačeného Rakouska-Uherska, na kterém se opájeli jeho ambiciózní rozvraceči Masaryk a Beneš, opakoval často, někdy i proto, aby vydráždil ty, kteří považovali vznik Československé republiky za osvobození a Masaryka a Beneše za osvoboditele, on byl ovšem přesvědčen o opaku, stejně jako ubohá manželka císaře Karla, vyhnaná ze své země s celou rodinou a záhy ovdovělá v dalekém exilu.

Ale vraťme se zpátky v čase. Rok tu dvaadvaceti letou krásku léčil se vším odborným úsilím, jakého byl schopen, a pak se to stalo. Eticky a morálně selhal.

Svedl ji, možná ona jeho, kdo to dnes už rozhodne.

Čtyři měsíce roku 1917 trval ten nerovný vztah, on, stárnoucí lékař, a ona, mladá, krásná a naivní pacientka.

Po měsících totální zamilovanosti, kdy nedokázal myslet na nic jiného než na ni, se v něm cosi hnulo a následně zlomilo.

V jedné jediné chvíli v něm promluvílo svědomí a on požádal o přeložení do ústavu, ve kterém byli umístěni výhradně mužští pacienti a chovanci, a kde se ženy vyskytovaly jen v administrativním aparátu.

„To přesně potřebuji,“ mumlal si tehdy spokojeně, aniž tušil, že když od Evy utekl jako malý kluk, svoji mysl uvrtal do emočního pekla.

Věděl, že se s ní už nikdy nesetká, a tím alespoň trochu uleví svému svědomí.

A také se částečně očistí před Bohem.

Jak jen se mýlil!

Jenomže nebyl čas na dlouhé úvahy o tom, co se událo před deseti lety, i když byl těch dávných emocí pořád plný.

„Vstupte!“ pronesl ještě jednou silným a vyrovnaným hlasem.

Znovu se usmál na dívku, která opatrně otevírala dveře, a zeptal se: „Co se děje? Hoří snad?“

Za ní se ještě dřív, než stihl dopovědět, vynořili dva vysocí muži, odstrčili ji a jeden z nich se velmi vážně a autoritativně zeptal: „Jak to víte?“

„Co vím?“ podivil se.

„Že hoří!“

„Ale to se jen tak říká, obrazně říká ve vztahu k úspěchosti. O co jde, pánové?“

„Z ústavu, kde jste dříve působil, uprchly dvě chovanky. Zapalují stavení, zabíjejí lidi, loupí a drancují. Honí je všichni lidé v kraji, a až je chytí, budou je lynčovat. Bude jistě lepší, když je dříve dopadne policie. Souhlasíte?“

„Jistě. Ale co já s tím?“

„Maličkost,“ sáhl jeden z mužů do kapsy u saka a vytáhl přeložený papír.

„Čtete,“ podal jej Alanovi. „Nahlas, prosím.“

Alan přeletěl očima úhledně napsaný text a před očima se mu zatmělo.

„Čtete!“ zopakoval muž svoji výzvu a zamával mu před očima jakýmsi průkazem. „Jak jste jistě pochopil, jsme od policie.“

Alan si ani neuvědomil, že ve své vlastní ordinaci on v tuto chvíli není tím, kdo v ní vládne a rozhoduje.

Přesto spíše nesměle a trochu i vystrašeně pronesl:

„Jsem psychiatr a vím, jak moc si dokáží pacienti vymýšlet, když...“

„Čtete!“ přerušil ho policista nekompromisně.

„*Můj miláčku,*“ začal Alan potichu, „*už bez tebe nevydřím ani den. Rozhodla jsem se, že uteču. Že tě najdu a že*

spolu budeme žít. Nejsem nemocná. Vyléčil jsi mě svojí láskou. Nevím, proč jsem se nerozhodla dřív, ale možná až teď nastala ta správná doba. Každou noc myslím jen a jen na tebe, na tvé dotyky, na tvé hlazení a na tvá slova. Nikdy už nechci jiného muže. Jen tebe. Nesnesu pomýšlení, že Tě přeložili někam jinam, mimo můj dosah. Uteču odsud a najdu tě. Budeme spolu žít, milovat se, usínat bok po boku. Bože můj, to bude krása. Neměj o mě strach, zvládnu to. Nejsem blázen a v blázinci jsem se ocitla jen nedopatřením – nebo zásahem prozřetelnosti? Asi proto, abych Tě potkala a aby mne Bůh svěřil do Tvé náruče. Už se na tebe těším. Najdu si Tě a zůstaneme už navždy spolu.

Tvá Eva Hájková. Navždy Tvá.“

Dočetl a uvědomil si, že zrovna před chvílíčkou o Evě přemýšlel.

Že by se vesmír spojil a nějakým hnutím osudu zase rozvířil tu dávnou epizodu? Že by ji vyvolal jen dotekem své mysli?

Trochu se vzpomatoval a vrátil lístek policistům: „Znovu se ptám: Co já s tím?“

„Znáte Evu Hájkovou?“

„Jistě. Byla to má pacientka. Pamatuji si všechny své pacienty.“

„Domníváme se, že ten dopis patří vám, pane doktore, přestože v něm nejste přímo jmenován a není adresován...“

„A z čeho tak usuzujete?“

„Vedeme vyšetřování, samozřejmě víme, že slečnu Hájkovou léčilo více lékařů, ale na vašem bývalém pracovišti jsme získali indicie, podle kterých jste nejpravděpodobněji právě vy navázal s Hájkovou užší, řekněme snad i intimnější kontakt, než by se slušelo na...“

„Není to dopis,“ zakroutil Alan hlavou a nesouhlasně nakrabil čelo, „je to spíš jen zpráva. Není nikomu adresována, a pokud vím, součástí běžné terapie bývají dopisy psané

imaginárním milencům, milenkám, manželům, manželkám, dětem... Sám jsem tuto terapii kdysi zaváděl. Když se člověk vypíše ze svých traumat smyšlenému člověku, uleví se mu a získá psychickou oporu, i když jen na časově omezenou dobu. Přesto má psaní smyšlenému příteli velký terapeutický účinek. Jde často dokonce o příběhy, prostřednictvím kterých pacienti uleví svému svědomí...“

„Provedli jsme spoustu výslechů a máme několik svědectví, která beze všech pochyb konstatují, že mezi vámi a slečnou Hájkovou existovalo cosi jako milostný vztah.“

„Milostné vztahy mezi lékařem a pacientem jsou nepřipustné,“ postavil se Alan a zatvářil se velmi přísně. „Víte, z čeho mě obviňujete? A jestli máte svědectví choromyslných pacientů, jsou to jen slova a cáry papírů. Choromyslní pacienti jsou zbaveni svéprávnosti právě proto, že jejich mysl je poškozená, vymýšlejí si, mají bludy a..., a prostě nechápu, kdo vás k nim vůbec pustil. Ptám se znovu! Kdo vás k nim pustil a nevysvětlil vám, že jejich choré mozky nelze brát vážně, protože chorý mozek produkuje choré a zcestné myšlenky a nápady? Z čeho mne obviňujete, pánové?“

„Můžeme se posadit?“ zeptal se jeden z policistů s povzdechem.

„Sedněte si, promiňte, nechal jsem se unést,“ ubral Alan na intenzitě hlasu, protože se sám sebe lekl, „sestři, donesete nám tři kávy?“

Nestávalo se mu to, ale ztratil na okamžik sebekontrolu, a to se psychiatrovi stát nesmí. Za žádných okolností nesmí, natož na pracovišti, i kdyby přišel sám policejní šéf nebo dokonce ďábel, vládce prostor pekelných...

„Pane doktore, z ničeho vás neobviňujeme. Přišli jsme požádat o radu, o pomoc. Ať už byl vztah mezi vámi a slečnou Hájkovou jakýkoli, domníváme se, že nám můžete pomoci ji najít. Je to zrůda, která zapaluje seníky a stavení a pak v nich loupí. Upálila tak už desítku lidí, z toho šest dětí. Musíme ji chytit...“

Alan se na sebe zlobil, deprimovalo ho komunikační selhání, které předvedl, a příliš neposlouchal slova policisty, který se už snažil hovořit umírněnějším tónem než před chvílí.

Jak jen je život nepředvídatelný! Po letech se zase vynořilo to jméno, kterého se nikdy ve svém nitru nedokázal zbavit.

A teď mu ho nějaký policajt vmetl do tváře. Bičoval ho starým hříchem, nikdy neodpuštěným.

Eva doutnala v Alanově podvědomí od chvíle, kdy ji opustil, jako nenaplněná příležitost k opravdovému osudovému vztahu, který neuměl a nedokázal naplnit, který ho mohl učinit šťastným, a on před ním utekl jako nevyzrálý pitomec, který radí jiným a sobě poradit a poručit nedokázal.

„Eva Hájková by nikdy nezapálila stavení,“ dostal konečně ze sebe odpověď. „Naopak. Pokud si dobře pamatuji, jedna z jejích diagnóz zněla pyrophobia, to je až panická hrůza z ohně. I kdyby nějaké baráky náhodou zapálila, nikdy by v nich nedokázala loupit, strach z ohně by jí to nedovolil. Strach z ohně byl u ní ještě silnější než strach ze smrti, pokud si dobře vzpomínám. Jen při zmínce o ohni se potila, bušilo jí srdce, zrychloval se jí dech, občas se dostavovala dokonce dušnost. Eva Hájková by nikdy, opakuji, nikdy nic nezapálila. Nedokázala by ani škrtnout sirkou. Tak se bála plamenů.“

„Pak může stavení zapalovat ta druhá, co utekla s ní, nějaká Caroline Bettencourt. Co nám k ní můžete říci?“

„Caroline Bettencourt? Nepamatuji si, můžete mi...“

„U Evy Hájkové jste věděl hned, o koho se jedná, pane doktore. Zajímavé. Nevědomost o Caroline Bettencourt popírá vaše slova, že si pamatujete na všechny pacienty, no nic, nebudu to komentovat, Caroline vám opravdu v paměti neutkvěla?“

„Ne. Zřejmě jsem nebyl jejím lékařem, víte...“

„Bezpochyby jste jejím lékařem byl. Máme příslušné spisy a karty...“

„Počkejte, je to už přece jenom pár let, vlastně celé deseti letí. Caroline, Caroline... možná už vím. Léčil jsem ji jenom

krátce. Myslím schizofrenie. To je vážné duševní onemocnění. Caroline ztrácela každou chvíli kontakt s realitou, víte, její osobnost se na základě onemocnění rozdělí na dvě a jedna neví, co dělá ta druhá. Slyší a vidí věci, které jsou nesmyslné, a pak se chová nepřiměřeně. Dostávají se bludy, což jsou poruchy myšlení, ale i halucinace, což jsou poruchy vnímání. Pak se samozřejmě dostávají i poruchy chování. Člověk si vytvoří svoji vlastní neobjektivní realitu, které subjektivně věří a které podléhá. V zátěžových situacích pak může schizofrenik samozřejmě i zapalovat domy. Ale v podstatě neví, co činí, není za své chování a jednání odpovědný.“

„Mohla by tedy být Caroline Bettencourt odpovědná za žhářství, o kterém jsme mluvili?“

„V zásadě ne, ale to neznamená, že by nemohla být žhářkou. Ale v tom případě by s ní nemohla být Eva Hájková. Je to, jako byste smíchali vodu a oheň. Jedno zničí druhé. Oheň nebude hořet ve vodě a voda neudrží svoji kapalnou formu v ohni.“

„Pane doktore, jste ochoten nám pomoci najít ty dvě uprchlé žhářky?“

„Už jsem vám říkal, že jedna z nich žhářkou být sice může, druhá ovšem nikoliv.“

„Ale jistě. Bereme vaše slova v potaz. Ptám se znovu, jste ochoten nám pomoci?“

Rád bych, ale bohužel to nepůjde, mám spoustu práce a na ty dvě pacientky si vzpomínám jen matně, na jednu trochu, na druhou skoro vůbec, chtěl odpovědět, ale sám zůstal zkoprnělý tím, co vyslovila jeho ústa: „Ano, samozřejmě. Pomůžu vám je najít. Je to má povinnost a věc mé lékařské cti.“

[illegible]

A nakoniec to bude moje smrť, pomyslel si v nadsázke.

Instinkt ho k tomu všemu varoval, že už za samotným jménem Eva se skrývá pokušení a za pokušením nebezpečí.

I Bůh se přece tehdy na počátku lidstva vylekal a raději pokušitelku Evu vyhnal z ráje, aby svojí přítomností neohrozila jeho božské království a jeho božskou moc.

„A zrovna já ji mám jít hledat, když jsem se jí z obav před budoucností zbavil?“ zašeptal.

„Koho jste se zbavil?“ zeptal se jeden z policistů.

Alan trhnul hlavou: „Pardon. Uvažoval jsem nahlas. Jen jsem chtěl, promiňte, jen jsem se zamyslel, že bych se neměl zbavovat mnoha svých pacientů pro dvě jiné pacientky.“

„Jenomže tito vaši pacienti nevraždí, kdežto ty dvě jsou pro společnost smrtelně nebezpečné,“ logicky zareagoval policista. „A nám se nedaří je dopadnout. Kdyby nebyly v sázce života, neobtěžovali bychom vás, pane doktore. Potřebujeme někoho, kdo nás přivede na její stopu, kdo ví, jak uvažuje...“

„Máte pravdu,“ přikývl Alan, „jen mi dejte chvilku času, abych uspořádal své záležitosti a předal informace o pacientech svým kolegům. Stačí mi dva tři dny.“

„Jistě si s těmi blázný poradí i bez vás, doktore, na jejich očích je vidět, jak jsou prázdní a tupí...“

„Tupí?“ vyhrkl Alan zděšeně. „Jak jste na to přišel? Někteří jsou snad tupí, ale mnozí z nich jsou chytřejší než já nebo vy, jen myslí jinak!“

„Co tím chcete říct?“ podivil se policista.

„Co by následovalo, kdybych vám uřízl jedno ucho? zeptal jsem se nedávno jednoho ze svých pacientů. Přestal bych na něj slyšet, odpověděl mi. A co by se stalo, kdybych vám uřízl i druhé ucho? položil jsem mu další otázku, a co myslíte, páni policisté, že mi odpověděl?“ pousmál se Alan.

„Neslyšel bych vůbec,“ odpověděli skoro jednohlasně.

„Ne,“ pousmál se Alan, „řekl mi – přestal bych vidět.“

„Prostě blázen,“ pokýval hlavou policista.

„Taky jsem ho podcenil a zeptal se ho pochybovačně, proč bys přestal vidět? A on mi logicky odpověděl: spadly by mi

brýle. Tady máte příklad, že takzvaní blázni nejsou ani hloupí ani tupí, jen mají jiné vzorce myšlení než my, kteří se považujeme za normální. Oni považují za normální sami sebe a za blázny nás. Jenže nás je víc, a tak je za normalitu považováno to, co si myslíme my, a my se je pokoušíme léčit, aby byli stejní jako my.“

„A Hájková?“ zeptal se jeden z policistů.

Alan chvíli váhal s odpovědí a pak zvolna pronesl: „Přes její mládí v ní bylo více moudrosti než hlouposti, přestože byla v pravém smyslu slova psychopatka. Už od dětství zřejmě trpěla nedostatečnou kontrolou vlastního chování, ovšem skrývanou a doprovázenou velkým kouzlem osobnosti a neodolatelným šarmem. Byla plná potřeby neustálého vzrušení a současně panického strachu z nudy. Skvěle předstírala a předváděla otevřenost, vlídnost, vstřícnost, lásku a vřelost, přestože trpěla emoční chudobou. Milovala pocit napětí, proto si vymýšlela bezobsažné historky o své velkoleposti a o svých nereálných plánech. Ze všeho se dokázala vyhat a měla neskutečně vyvinuté manipulativní schopnosti, a tak vplétala do svých grandiózních sebestředných pavučin všechny lidi kolem sebe.“

„I vás?“ neudržel se jeden z policistů.

„Proč i mne? Někam tím míříte?“

„Na to, že si na ni pamatujete jen zběžně, víte docela dost.“

Alan pokrčil rameny.

Kdyby jim měl říci, co všechno o Evě ví, byli by tu museli zůstat nejméně týden.

Věděl o Evě spoustu věcí, počínaje jejím osobnostním profilem, přes krásu jejích tělesných zákoutí až po tajemné hlubiny její mysli.

Znal každické znaménko na její kůži, její vůni, gesta, mimiku, překrásné tóny jejího slastného vzdychání při milování i její pohled, který uměl rozpálit chlapa jako tavicí pec. Poodkrýval, naznačoval, ale nikdy nevyzrazoval vše, dráž-

díl, ale vyhýbal se vulgaritě, měl v sobě tajemství i podivnou stydlivost a snad i nesmělost.

Její oči byly spontánním vyjádřením touhy, sprádané do umných náznaků, kterým nešlo odolat.

Na jednom víčku měla kouzelné znaménko, které připomínalo srdíčko, a pokaždé když mrkla, vypadalo to, jako by mu sdělovala svoji lásku i obrazně.

Jediné, co neznal, byla její minulost.

Trpěla vedle poruchy osobnosti stejně závažnou poruchou – amnézií, ztrátou paměti, v jejím případě částečnou, nicméně těch pár střípků, které si dokázala vybavit, nenabízelo žádný celistvý pohled na její dětství a dospívání.

Ale to samozřejmě nemělo vliv na její úžasné tělo, na její mladou, voňavou a svěží krásu...

Věděl, že byl chycen do jejích pavučin, že ji nehodnotil objektivně, dokonce si uvědomoval, že se čehosi, co v ní přebývalo, bál.

Když večer usínal, cloumávaly s ním návaly horkosti, a někdy zůstávaly, i když se probouzel.

Proto od ní zbaběle utekl, nikoli však od vzpomínek.

Myslel na ni teskně každý den, toužil po ní každým okamžikem od chvíle, kdy se od ní odloučil, a to víc a víc.

Bolelo to a ona podivná bolest nešla utiřit, přestože se o to celá ta léta usilovně snažil.

Ale měl tolik sebekázně, že se od ní držel v bezpečné vzdálenosti, nejenom aby s ní neupadl do další sexuální avantýry, ale aby se před ní uchránil vůbec.

Při milování se všemi ženami, které měl po ní, se pokaždé miloval s ní, protože zavřel oči a představoval si, že se dotýká právě jejího těla.

Ale už nikdy to nebylo ono.

Všechny ženy po ní byly jen náhradnice, třeba sebekrásnější.

Eva Hájková, ten přelud minulosti, se vynořil jako nezničitelný svatý grál jeho tužeb, kterého se před deseti lety zbavil navždy – a najednou s ním byl znovu konfrontován.

Prozřetelnost ji podivným způsobem reálně vracela do jeho života. Nebo se mu božská prozřetelnost chtěla jen vysmát a trochu ho poškádlit?

Neznal odpověď, ale adrenalinový pocit napětí se minutu od minuty zmocňoval celé jeho osobnosti a jako čarovný proutek začal ovládat jeho mysl.

Mysl?

Ne, odpověděl si. Probouzel touhu, které mysl nedokázala čelit. Touhu sevřít tu nádhernou nejcennější bytost do náruče, cítit její teplo a proniknout do ní, aby se znovu zopakovala slast, které nikde jinde nebylo možné dosáhnout. Ani v té nejbujnější fantazii.

Nikdy jej nenapadlo, že se Eva vrátí do jeho života a že mu desetiletou propast do minulosti překlene most, který před něj postaví dva neznámí policisté.

Poznali na něm neukojený milostný a sexuální hlad po dívce, která, jak se před chvílí dozvěděl, utekla z ústavu a údajně páchala zločiny?

Ne, jsem profesionál, znalý patologie psychiky a léčby duševních poruch, uklidňoval se po té stručné inventuře vzpomínek, a choval jsem se zdrženlivě.

Nebo ano?

Neznatelně pokrčil rameny a pomyslel si: Jako psychiatr se umím chovat zašifrovaně, umím skrývat své emoce, dokážu působit na své okolí sympaticky a klidně, jenomže vzpomínka na Evu je nesnesitelně příjemná a intenzivní a musím si připustit, že i vůl by z mého výrazu dokázal dedukovat, že se ve mně podezřele probudily neobvykle silné emoce.

Dva volové, pousmál se a zadíval na oba policisty. Jestli mne dosud považovali za nudného a chladného, už si to jistě nemyslí. Moje řeč těla jim prozradila víc, než bych to vyjádřil tisícem slov.

Ne že oni jsou volové, já jsem vůl, povzdechl a mávl rukou.

* * *

Avril Chevalierová si všimla jemného sloupu bílého kouře jako první.

Odložila proutěný koš, do kterého uprostřed pole házela natrhané květy té nejpozdější odrůdy levandule, letos už úplně poslední, dala si ruce v bok a zvědavě si proužek kouře prohlížela.

Přemýšlela, odkud stoupá, a kdo teď, po poledni, zakládá oheň.

„Abélarde,“ zvolala po chvíli, když začal bílý kouř šednout a když se najednou z ničeho nic změnil na vířící oblaka černého dýmu.

Její manžel, který klečel mezi keříky levandule a trpělivě otrhával květ za květem, jen zabručel: „Zase někam čumíš, místo abys makala. Já mám už košík skoro plný. Chtěl bych vidět ten tvůj.“

„Abélarde,“ vykřikla hlasitěji, když dým stále houstl a bylo jasné, že nejde o pouhý ohýnek, jak si zprvu myslela.

„Tak sakra, Abélarde, zvedni tu svoji prdel a podívej se. Někde snad cosi chytlo, a pořádně, nebo co!“

Abélard, kterého už z nekonečného ohýbání nad košíkem pořádně bolela záda, zvedl hlavu a zadíval se směrem, kterým jeho žena ukazovala.

„Ježíši Kriste,“ pokřičoval se, „to by mohl být náš dům! A děcka jsou doma. A všechno ...“

Vyskočil, a aniž vnímal ostrou bolest v kříži, rozběhl se směrem k místu, odkud stoupal stále tmavší dým.

Avril, žena nepříteli vysokého intelektu, při zmínce o dětech konečně pochopila, že se děje něco, co její rodinu bytostně ohrožuje.

Nadzvedla si sukni a rozběhla se za manželem.

Byl mnohem rychlejší než ona a za chvíli se jí ztratil. Běžel jako o život. Zнала tu každý chodník, každou stezku, a tak neomylně mířila za ním, co na tom, že pomaleji.

Když doběhla na pastvinu před jejich statkem, v úžasu se zastavila.

Střecha chléva byla v plamenech, které šlehaly až k obloze, oheň se pomalu zmocňoval i obytné části, kde, proboha, kde si hrály děti, starší hlídaly mladší, a kde ty nejmenší nejspíš ještě spaly, proboha...

Abélard vběhl do stavení a za chvíli se objevil v náruči s miminkem.

„Kurva pomoz!“ zařval na manželku, která byla při pohledu na jejich hořící domov paralyzovaná a nemohla se hnout.

Jeho slova ji konečně probudila.

Strašlivě a srdceryvně zaječela a vrhla se do plamenů.

Ačkoli se to zdálo být věčností, trvalo jen několik málo minut, než byl celý skromný venkovský statek v plamenech.

Rodičům se podařilo zachránit sedm dětí z jedenácti, v plamenech se udusili a uhořeli tři chlapci a jedna dívka. Mezi zachráněnými byl i třináctiletý Thomas, který nebyl sourozencem ostatních, ale jeho matka dříve sloužila na statku jako děvečka, a zemřela před sedmi lety na souchotiny.

Avril a Abélard jí u smrtelného lože slíbili, že se o něj postarají, a také tak poctivě udělali.

Před malou chvilkou už mohl být Thomas mrtev, ale měl štěstí – plamenům unikl a dokonce vynesl z domu dva malé nevlastní sourozence.

Uhořely také obě krávy, které byly uvázány ve chlévě a nepodařilo se jim ani ve smrtelné panice řetězy utrhnout, smrti unikly jen ovce a kozy, které uvázány nebyly a prorazily ve smrtelném děsu stěnu ovčína.

Na králikárnu plameny nepřeskočily a šestnáct králíků přežilo, stejně jako všechny slepice, které s kdákáním pobíhaly kolem.

Kouř postupně přilákal lidi z okolí, ale protože statek stál na samotě, šlo o všehovšudy dvacet nejbližších sousedů, dá-li se slovo nejbližší vůbec použít.

Každému bylo po příchodu k požářišti jasné, že hasit či cokoli zachraňovat už nemělo smysl.

Mezi příchozími byly i dvě ženy a jeden muž, které nikdo z okolí neznal, ale teď takové záležitosti nikdo neřešil.

Avril strašlivě naříkala, a ač se ji všichni snažili konejšit, byla k neutišení. Všem bylo jasné, že její žal za uhořelými dětmi trochu otesá čas, ale svět pro ni už nikdy nebude jako dřív.

Jen matka, která ztratila své dítě, ví, že je to ta vůbec nejhorší a nejbolestnější věc na světě, která nikdy nepřebolí.

Lidé projevovali účast, ale sami toho nevlastnili dost na to, aby dokázali nešťastné rodině postavit v budoucnu nový statek a uvést farmu do původního stavu.

Poté, co polevily nejhorší emoce, nabídli sousedi alespoň pomoc s dětmi. Rozebrali si je do nejbližších stavení, aby na pár týdnů nešťastným rodičům ulevili.

Thomase si vzaly na starost obě neznámé ženy, přičemž Avril se nad tím nijak nepozastavila, byla zmatená a nešťastná, jen si na papírek zaznamenala, které děti ke komu zamířily, aby je mohla za pár dnů vyhledat a odvést domů.

Domů?

Vždyť o domov právě přišla, žádný jiný neměla.

Když Thomase předávala oběma ženám, udělala si jen stručnou poznámku – Eva a Caroline, Clémont. To bylo vše.

Pro pozdější pátrání francouzské policie zoufale málo.

Maličký starší osobní automobil Peugeot BP1, jehož prototyp byl představen už v říjnu 1912 na pařížském autosalonu, nadskakoval na silnici plné výmolů.

Tento vůz překvapivě navrhl a zkonstruoval sám Ettore Bugatti, který se proslavil o něco později svými úžasnými závodními vozy, nicméně osádka vozu konstruktéra ani typ automobilu, patřícího nyní policii, nijak neřešila.

Komisař Gerard Dubois, sedící za volantem, konečně promlil ticho a řekl: „Je tu opravdu překrásná krajina, zejména

ty lesy, víte, že občas toužím se vším praštit a jen se tak procházet pod korunami stromů?“

Alan Dumas přikývl: „Vaše příjmení odkazuje na to, že vaši předkové žili někde u lesa, tak se nedivte. Terapie přírodou je kolikrát tím nejlepším léčebným postupem pro unavenou či nemocnou mysl. Přírodou nemyslím bylinné kúry, tinktury, sirupy nebo výtažky z kořenů, myslím ticho, harmonii a pomalé plynutí. To je samozřejmě v rozporu s tím, čemu se v práci věnujete, komisaři. Na oddělení vražd asi moc harmonie a ticha nezažijete.“

„To byste se divil, doktore. Většinu případů vyřeším při tichém rozmyšlení. Zpočátku je to šrunc, když se něco stane, to ano, jde o to posbírat všechny možné stopy, důkazy a indicie, provést výslechy, ale pak je nejlepší se někam zašít a v klidu přemýšlet. Pachatel skoro vždycky někde udělá chybu, nesmaže stopu nebo nám třeba vořítko zanechá i sama oběť. Jen ho musíme najít a pochopit.“

„Už jste, komisaři, posbíral na statku všechny stopy a vyslechl svědky?“

„Samozřejmě. Čas hraje proti nám, musíme být rychlí.“

„Jaké stopy máte?“

„To vám nejsem oprávněn sdělovat. Vyšetřování vraždy má své přísná pravidla.“

„Chápu, ale mám-li vám účinně pomoci, musím mít informace.“

„Umožním vám promluvit se svědky, jste psychiatr. Třeba zjistíte něco, co mi uniklo. Všichni ti lidé jsou venkovani, prostí a jednoduší, ale taky uzavření a nedůvěřiví. Neotevrou se před cizím člověkem. Mám pro vás napsány i otázky, které svědkům obvykle klademe, můžete se inspirovat.“

„Pořád mi uniká, co mám zjistit. Jste si přece jist, že oheň založily dvě ženy, Eva Hájková a Caroline Bettencourt, jsou podle vás vražedkyně, tak je chyťte, vyslechněte, a...“

„Pane doktore, nehrajme si na schovávanou. Dobře víte, že nejsou k nalezení. Jako by se propadly pod zem. Pátrá po

nich celá Francie, a doufám, že je někdo brzy najde. Samozřejmě bych to chtěl být a měl být já, jsem za vyšetřování odpovědný. Vy byste mi mohl přispět radou, postřehem, nápovědou, jde přece o vaše pacientky a s jednou z nich jste měl intimní poměr.“

„Kolikrát ještě budu opakovat, že nešlo o žádný poměr, ale poněkud bližší vztah mezi pacientem a lékařem, což se občas může stát, výjimečně, podotýkám, i když by nemělo?“ pozvedl Alan hlas, podbarvený neskrývaným pohoršením.

Rozčilovalo ho, jak mu policisté pořád připomínali něco, co si mohli pouze myslet, nikoli mu jakýmkoli způsobem dokázat.

„Nic vám nevyčítám. Pro mne je podstatné, že o té pyromance víte víc než my. A že si budete umět dát dvě a dvě dohromady, až si prohlédnete místo a promluvíte s místními. A že třeba řeknete, kde bychom ji mohli najít a zatknout.“

Alan pokrčil rameny: „Nejsem si jist. Ale pokusím se.“

„Dík.“

„Jen abyste si má slova nevykládal špatně, komisaři. Nevěřím, že by Eva Hájková byla schopna zakládat požáry, natož zabíjet lidi. Jsem si jist, že je s tím vším jen nějak podivně spojená. Ale netuším jak. Pyromanie je nezvladatelná chorobná fascinace ohněm, možná historicky vtištěná do kolektivní paměti, myslím tím, jak to říct jednoduše, no...“

„Nejsem úplně blbej, doktore, můžete to říct úplně normálně.“

„Prostě oheň provází lidstvo odjakživa. Představuje teplo, bezpečí, prostředek k úpravě pokrmů, světlo, takže stmeluje lidskou pospolitost. Tím, že člověk ovládl oheň, stal se silnějším a sebevědomějším, a svůj život udělal pohodlnějším. A to v nás, i když nežijeme v pravěku, zůstalo. Jen si vezměte, komisaři, jak rádi hledíme do ohně, do komíhajících se plamenů. Prostě oheň nás vzrušuje i uklidňuje zároveň, i když to jde jakoby proti sobě. A v některých lidech se touha po ohni, po starých časech, kdy jsme ho měli pořád na dosah

ruky, rozvine do patologické podoby, která přeroste v psychickou poruchu. A pyromanie není nic jiného než složenina dvou řeckých slov – pyr, což je oheň, a mania, což je šílenství. Pyromanie je v té souvislosti chorobná touha sledovat plameny, dívat se na požáry, nemá nic společného s touhou ničit nebo se mstít, nebo ubližovat. Pyroman moc neplánuje, jedná impulsivně, najednou se v něm vynoří neodbytný chtíč založit oheň, nedokáže mu čelit, pohled na požár dokonce může pyromana i sexuálně vzrušit, ale ublížit nikomu nechce...“

„Takže sexuální úchylka?“ pozvedl komisař obočí.

„Ne,“ zakroutil Alan nesouhlasně hlavou, „snad jen u malé skupiny pyromanů. Takové úchylce, kterou máte na mysli, říkáme pyrofilie, sexuální pyromanie nebo pyropatie, to jsou šílenci, omlouvám se za ten výraz, kteří patří k nejnebezpečnější skupině pyromanů pro svou neodolatelnou, nutkavou a impulzivní sexuální závislost na plamenech a ohni. Zakládání a pozorování ohně je sexuálně naplňuje a uspokojuje. Začínají malými ohničky, pak zapalují stále větší a větší ohně, pak vatry, pak domy i vesnice či města. Jsou chorobně fascinováni ohněm, a co je nejhorší, s jejich poruchou mohou být spojeny i lidské oběti, tady opravdu ano, většinou náhodné, bohužel v těch nejotřesnějších případech se však mohou stát i cílenými a úmyslnými. Když se pyrofilie propojí se sadismem, tak je to strašlivý problém. U takového člověka nacházíme chorobnou touhu sledovat, jak v ohni umírají v bolestech lidé, jak bojují o život a jak nakonec v mukách uhoří.“

„Ježíši Kriste,“ chytil se komisař za hlavu. „Jestli máme co do činění s takovým monstrem, jak jste to říkal pyro...“

„Pyrofilové, pane komisaři, pyrofilové, to byste se divil, jsou ještě horší, nebezpečnější a tragičtější diagnózy.“

„Asi mi už stačí, naštěstí jsem jen policejní komisař, který vyšetřuje sem tam nějakou vraždu, ale psychiatrem bych vážně být nechtěl. Hrabat se ve všech těch sračkách, které se lidem vylíhnou v hlavě, brrrr. Omlouvám se, doktore, že